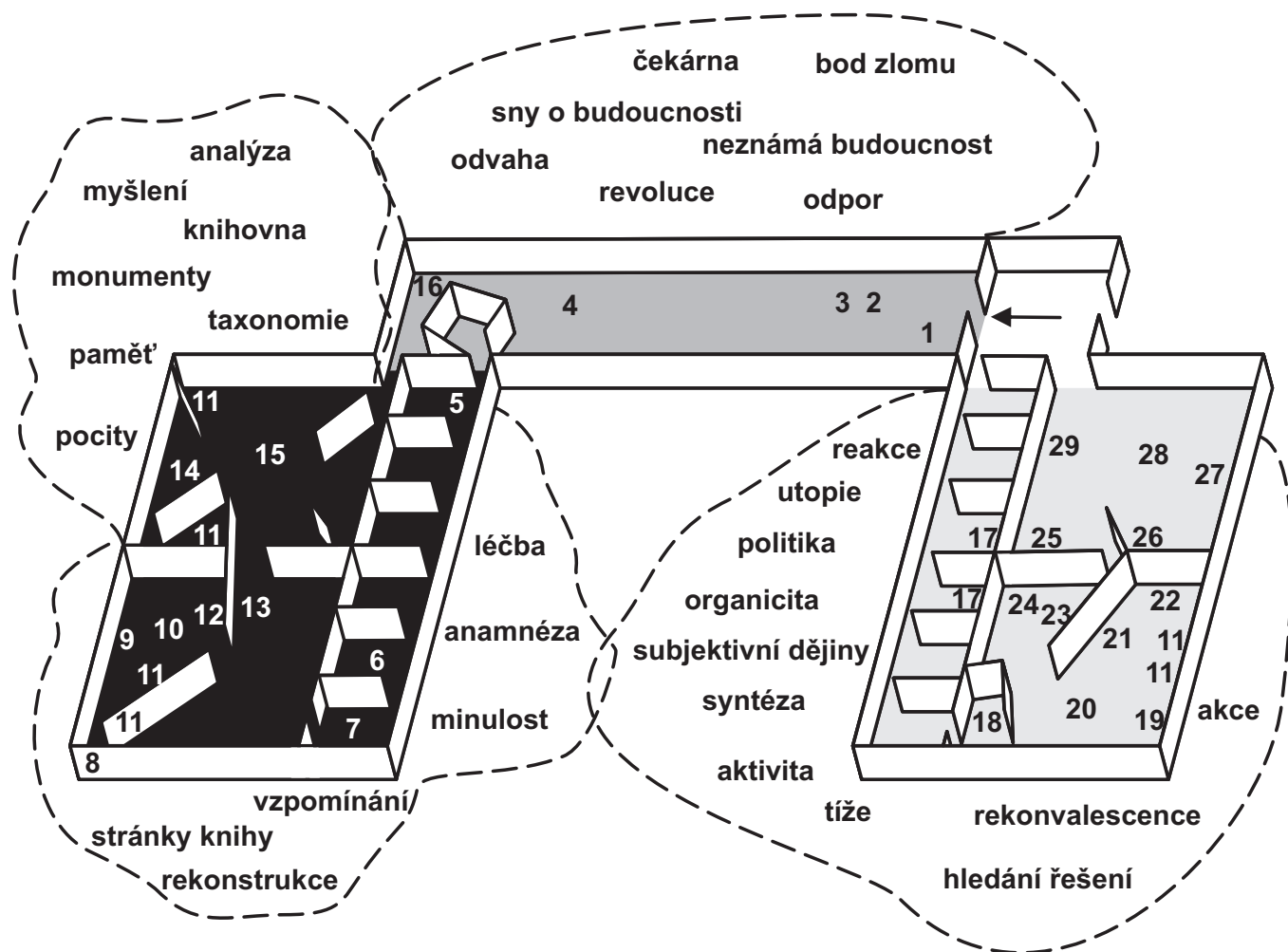

PLÁN VÝSTAVY

KOMENTÁŘ K VYBRANÝM UMĚLECKÝM PRACÍM NA VÝSTAVĚ

1

TRANSPARENTY Z OBDOBÍ NORMALIZACE A LISTOPADU 1989 (NÁRODNÍ MUZEUM V PRAZE)

Výstava začíná propagandistickými texty konce osmdesátých let. Postupně, jak se divák noří do „džungle“ transparentů, se jejich obsah mění, transparenty přecházejí v ručně psané výzvy ke změně režimu a svobodným volbám. Poprvé od revoluce v roce 1989 máme možnost vidět ucelenou sbírku stop demonstrací proti komunistickému režimu.

2

DAVID ČERNÝ RŮŽOVÝ TANK

Unikátní poprvé vystavený přepis 16mm filmu dokumentující akci Davida Černého, který v noci spolu se svými přáteli přebarvil první sovětský tank na Smíchově na růžovo.

3

Série transparentů z revolučních časů je konfrontována se sérií videí od 10 indonéských autorů, jež zachycují z různých perspektiv a pomocí odlišných metod indonéskou revoluci, která stejně jako v Praze začala studentskými bouřemi, na jejichž konci bylo svržení Suhartova režimu a transformace indonéské společnosti (1999). Tato část je metaforickým vstupem do výstavy a připomínkou bodu obratu, srovnávající naši lokální emotivní vzpomínku na revoluční časy v ČR s geograficky a kulturně vzdálenou Indonésií. Paradoxní je blízkost a srozumitelnost vzdálených zkušeností a prožitků revoluce v těchto dvou konkrétních místech.

4

ROMAN MASKALEV SUPERMAN

Kyrgyzský umělec Roman Maskalev ve svém videu Superman sedí za stolem otočen směrem ke kameře a převypravuje celý americký film Superman. Fascinace americkou kulturou se tu ironicky střetává s domácí nomádkou kulturou a tradiční možností sdílení příběhů.

5

ANRI SALA INTERVISTA

Během stěhování do nového domova našel tehdy albánský student Anri Sala dvacet let starý 16mm filmový záznam z kongresu Albánské komunistické strany. Objevuje se zde mladá žena, vedoucí albánského Komunistického svazu mládeže, která pronáší řeč a později poskytuje interview. Byla to jeho matka Valdet. Jelikož film ale postrádal zvukovou stopu a Valdet si již nemohla vzpomenout na svoje tehdejší slova, začal Anri pátrat sám. Navštívil tehdejší pamětníky i zvukaře z filmového studia, ale bezvýsledně. Nakonec odnesl film do školy pro neslyšící v Tiraně, kde mu pomocí odezírání ze rtů jeho matky ve filmu byli schopni reprodukovat její slova. Video Intervista zachycuje moment, kdy Anri Sala ukazuje své matce video vytvořené na základě starého filmového záznamu se znovuobjevenými slovy. Matka konfrontuje svoje mladší já, její tehdejší komunistické ideály kolidují se současnou nestabilní situací v Albánii.

6

VAHRAM AGRAHSYAN

GHOST CITY

S populací, jež čítá 149.000 obyvatel, je Gyumri druhé největší město Arménie. V roce 1988 bylo vážně zasaženo zemětřesením, takže následně zůstalo mnoho jeho obyvatel bez domova. S cílem pomoci těmto lidem rozhodla vláda vybudovat novou rezidenční čtvrť nazvanou Mush. Se stavbou začala hned následující rok, ale budovy nebyly nikdy dokončeny. Mush se nachází poměrně blízko centra města, takže není obtížné zavítat na toto podivné místo, skýtající pohled na budovy postavené v modernistickém duchu, zející prázdnotou a ponechané neodkladné destrukci vlivem počasí a času. Přitom nelze nepomyslet na zářnou budoucnost této oblasti, která pro ni byla zamýšlena, a jakousi auru utopie, jež tyto budovy obestírá.

7

PEGGY MEINFELDER

100 ZÁPADNÍCH MAREK

Peggy Meinfelder zaujala vzpomínka, že bezprostředně po otevření hranic mezi bývalou NDR a NSR dostali východoněmečtí občané na hranicích „uvítací peníze“ – 100 západoněmeckých marek. Meinfelder vytváří stále narůstající sbírku (více než 2000 kusů, zde vystaven jen zlomek) předmětů, jež občané za první západoněmeckou stomarkovku zakoupili. Každý předmět má popisek s krátkým příběhem nebo vzpomínkou na „vysněnou“ věc, kterou si lidé za první stomarkovku koupili.

8

SANJA IVEKOVIC

TRIANGLE

Soubor Triangle byl vytvořen během návštěvy prezidenta Jugoslávie Josipa Tita v Záhřebu v roce 1979. Přes zákaz vstupovat na balkóny, zatímco okolo projížděl prezident, se Ivekovic objevila na balkoně, kde si četla, popíjela whisky a naznačovala masturbaci. Pro vývoj situace je stěžejní komunikace mezi třemi osobami: autorkou na balkoně, policistou na ulici a osobou na střeše protilehlé budovy. Policista na osobu na balkoně nedohlédne, ale získává informace od pozorovatele na střeše. Po čase zvoní u dveří bytu a nařizuje obyvatelce odklizení všech objektů i osoby z balkonu. Akce Sanji Ivekovic odkrývá způsoby dohledu veřejného nad soukromým, nejen ve smyslu domovského prostoru, ale také kontroly nejintimnějších, sexuálních praktik.

9

SASA[44], MEENA PARK

VRCHOLY ROZPAKŮ

V Evropě zatím ojediněle vystavující jihokorejští umělci Sasa44 a MeeNa Park vytvořili speciálně pro pražskou výstavu velkorysou asambláž komentující pop-kulturní, politickou a společenskou realitu aktuální transformace v Jižní Koreji.

10

VANGELIS VLAHOS

1992, ŘECKÁ RENOVACE BOSENSKÉHO PARLAMENTU V SARAJEVU

Dva architektonické modely zobrazují stejnou budovu parlamentu v Sarajevu. Konstrukce prvního modelu je založena pouze na obrazech nalezených na internetu (a to hlavně obrazech, na nichž je budova poničena

bombardováním během Balkánské války), kdežto konstrukce druhého modelu vychází ze skutečných architektonických výkresů a ilustrací, které představují budoucí obraz budovy po rekonstrukci (které autorovi poskytly stavební společnosti). Spolu s architektonickými modely je součástí instalace archiv, který obsahuje materiál z různých zdrojů (médiá, internet, státní archivy atd.). Konkrétně zahrnuje nalezené obrazy budovy, technické plány a znázornění, jež zaznamenávají postup rekonstrukčních prací, měsíční zprávy o postupu prací, zprávy a texty týkající se dohody o rekonstrukci uzavřené mezi Řeckem a Bosnou. Rovněž novinové články a texty o roli Řecka na Balkáně, ve kterých se paralelně k hospodářským dohodám informuje o aktivitách řeckého ministerstva zahraničí v této oblasti od roku 1992 do současnosti.

11

ERICK BELTRÁN, LIA PERJOVSCHI, RICARDO BASBAUM DIAGRAMY

ERICK BELTRÁN se ve svých diagramech pokouší porozumět tomu, jak se díváme na svět a jak mu rozumíme. Projekt „Co je to diskurz?“ je jeden z nejobsáhlejších pokusů načrtnout co nejuniverzálnější obraz světa.

LIA PERJOVSCHI ve svých grafech rozvíjí asociativní myšlení a zanechává rozvětvený strukturální obraz intencí důležitých pojmů.

RICARDO BASBAUM ve svých diagramech tematizuje nepostižitelný svět vztahů mezi jednotlivými lidmi a jejich emocemi.

AYREEN ANASTAS A RENÉ GABRI dlouhodobě spolupracovali na doprovodné knize výstavy „Atlas transformace“ a výsledkem je precizní reflexe slovníkových hesel v knize obsažených v podobě diagramů rozvíjejících kontext československé a jiných transformací.

12

BABI BADALOV SCHIZOPOEZIE

Tak jako se ve střední Asii mísí západní populární kultura, imperiální minulost Ruska a dědictví komunismu s místní tradicí, kombinuje ázerbájdžánský umělec Babi Badalov cyrilici s latinkou, angličtinu s ruštinou, fotografie s kresbou, a vytváří tak působivé poetické dokumenty schizofrenní kulturní situace ve střední Asii. Vznikly tak poetické kresby (mapy) postkomunistické situace nadané zvláštní přímočarou silou.

13

NIKOLAY OLEJNIKOV HRDINOVÉ

Nejlepší způsob, jak popsat pocity své generace a co se s ní stalo, je podle slov Nikolaje Oleynikova použít jejich sny jako metafory. V kresbách a textech se setkávají pocity melancholie a naděje s pasivitou a ekonomickou realitou současného Ruska. Oleynikov jemně glosuje situaci a přibližuje pocity své generace, které jsou jinak pro ostatní těžko sdělitelné.

14

WALID RAAD / THE ATLAS GROUP LET'S BE HONEST. THE WEATHER HELPED.

Cílem projektu The Atlas Group, který vznikl v roce 1999, je skrze produkci audio, vizuálních i literárních artefaktů studovat, lokalizovat a dokumentovat historii Libanonu. Na začátku 80. let Walid Raad sbíral v ulicích Bejrútu kulky a šrapnely (ze zdí, aut, stromů) a detailně přítom dokumentoval každé naleziště. Na černobílých fotografiích těchto míst pak otvory po

kulkách označil barevnými body, jejichž odstíny odpovídají jejich výrobnímu označení. Tento soubor katalogizuje celkem 23 zemí, které se podílely na vyzbrojení milicí a vojsk během války v Libanonu, včetně USA, Velké Británie, Saúdské Arábie, Izraele, Francie, Švýcarska a Číny.

I ONLY WISH THAT I COULD WEEP

Fiktivní dokument sestavený z nalezených filmových materiálů tajného agenta, který má pozorovat podezřelé osoby na pláži, ale který zanedbá svoje povinnosti, jelikož je příliš fascinován obrazem slunce zapadajícího nad mořem. Jako občan východního Bejrútu totiž ještě nikdy nic takového neviděl.

15

LITTLE WARSAW

OPUŠTĚNÝ POMNÍK

Opuštěný pomník je dílo umělecké skupiny Little Warsaw z Budapešti. V roce 2004 našli a do umělého pískovce odlili pomník, ze kterého byly odstraněny všechny informace, podle kterých by se dalo identifikovat, komu je věnován.

16

HARUN FAROCKI, ANDREI UJICA

VIDEOGRAMY REVOLUCE

Příběh pádu, útěku a popravy rumunského diktátora Nicolae Ceauceska a jeho ženy Eleny v prosinci roku 1989. Autoři kombinují oficiální televizní záznamy s amatérskými záběry a analyzují konstrukci obrazu revoluce v médiích.

17

PATRICIA ESQUIVIAS

FOLKLORE I, FOLKLORE II

Videa Folklore I a II jsou prvními z řady přednášek o historii a obrazu Španělska. Spojením zdánlivě nesouvislých faktů prezentuje Esquivias vytváření historie jako demokratickou a participační činnost. Historie je tu viděna očima přednášejícího, který vybírá a spojuje různý vizuální materiál s poznámkami, přitom stále sleduje ubíhající čas. Ve videu Folklor I sleduje Esquivias dvě linie: příběh Francova chráněnce Jesúse Gila, který poté, co nashromáždil menší jmění, koupil fotbalový klub a zemřel poté, co se vsadil, že sní dvacet smažených vajec na posezení. Druhá linie sleduje vývoj okolo hudebního směru rave music ve Valencii, jehož obliba začala stoupat několik málo let po smrti Franca v roce 1975. Folklore II srovnává události z doby španělského krále Filipa II. (1527–1598) a bulvární zprávy ze soukromého života Julia Iglesiase.

18

STEFANOS TSIVOPOULOS

REMAKE

Remake je rekonstrukcí přípravy a prvních minut televizního vysílání v Řecku. Kulisy jsou vytvořeny z autentických předmětů vypůjčených z muzea a jsou téměř dokonalou maketou. Umělec se snaží v několika rovinách přiblížit možnosti rekonstrukce události, která byla výkladní skříní tehdejšího diktátorského režimu.

19

MARK LOMBARDI

WORLD FINANCE CORPORATION AND ASSOCIATES,
C. 1970 - 1984: MIAMI, AJMAN, AND BOGOTA-CARACAS
(BRIGADA 2506: CUBAN ANTI-CASTRO BAY OF PIGS VETERAN)
(7th VERSION)
NEIL BUSH, SILVERADO, MDC (2nd VERSION)

Diagramy Marka Lombardiho jsou výsledkem jeho dlouholetých výzkumů utajovaných informací, konspirací a skandálních odhalení. Nejprve informace získané z novin, televize a dalších zdrojů zaznamenával na kartičky, jichž časem nashromáždil tisíce. Přešel pak k jejich znázornování pomocí kreseb, jakýchsi sociogramů. Svě „narrativní struktury“ (jak svoje grafy nazýval) vytvářel tužkou či červenou tužkou na papír, vizualizoval tak toky peněz a jinak neviditelné vztahy v ekonomické i politické sféře jako neoddělitelné součásti globalizované společnosti.

20

VJACHESLAV AKHUNOV

1 m²

Umělec sám sebe označuje jako jediného konceptuálního umělce v undergroundu v sedmdesátých a osmdesátých letech v Uzbekistánu. Inspirován M. Duchampem a dalšími avantgardními umělci vytvořil svoji monografickou výstavu „do kapsy“. Vjacheslav Akhunov umístil do krabiček od sirek reprodukce kreseb, příprav konceptuálních projektů, které jsou součástí alb vytvářených před rozpadem SSSR v Uzbekistánu. Instalace je podle autorových slov jedna z největších monografických výstav na světě umístěných na tak malém prostoru.

21

TALLER POPULAR DE SERIGRAFÍA
MEZINÁRODNÍ ODBOROVÉ HNUTÍ

Taller Popular de Serigrafía je příkladem uměleckých skupin, které se objevily jako reakce na hospodářskou recesi po demonstracích proti prezidentovi Fernandovi de la Rúa v roce 2001. Pomocí sítotisku a jiných levných tiskařských technik vytváří skupina transparenty a letáky podporující protestní hnutí během demonstrací. Pracují převážně s dělnickými odbory a nezaměstnanými. Jejich cílem je artikulovat vizuální podobu protestních hnutí a pomoci artikulovat požadavky protestujících.

22

ARTUR ZMIJEWSKI
THEM

Video „Them“ dokumentuje experiment, v němž Artur Zmijewski konfrontuje různé sociální skupiny: konzervativce, katolíky, nacionální mladé Poláky, socialisty, demokraty a bojovníky za svobodu během série workshopů. Každá skupina je vyzvána, aby vytvořila symbolické centrum a reagovala na produkci ostatních.

23

IVAN GRUBANOV
AFTERIMAGES

Série kreseb „Afterimages“ odkazuje svým názvem nejen k přetrvávajícímu obrazu, jenž se objevuje na naší sítnici ještě chvíli poté, co jsme odvrátili oči od zdroje světla, ale také ke kresbám používaným v archeologii. Při

vykopávkách jsou takto zaznamenávány kontury nalezených úlomků, jejich poloha vůči ostatním fragmentům a také vůči povrchu a hloubce výkopu. Kresby Ivana Grubanova vycházejí z fotografií různých náboženských památek na Balkáně. Dekonstrucí fotografického obrazu pomocí procesu kresby odhalují samotnou kostru zobrazení a spolu s fragmentací obrazu postupně zkreslují jeho původní kontext, jenž se nakonec stává bezcenným.

24

DOMINIC HISLOP, MIKLÓS ERHARDT (BIG HOPE)

NARUBY

Do projektu Naruby (Inside Out) bylo zapojeno přibližně 30 bezdomovců žijících v útulcích i přímo na ulicích Budapešti, kteří fotografovali a komentovali svůj život a zkušenosti. Výsledné fotografie byly různou cestou uveřejněny – v uměleckých galeriích, v televizi, v novinách, ve výstavním katalogu a na sérii barevných pohlednic. Vše je pak také přehledně dokumentováno na webových stránkách (www.bighope.hu/insideout/index.html). Hlavním cílem projektu bylo z obecného hlediska vést diskusi a zvýšit povědomí o situaci lidí bez domova a konkrétně pak šlo o jejich skutečnou možnost sebe prezentace a právo na ni. Během posledních deseti let se v maďarském sociologickém vzdělávání a výzkumu stal z Inside Out referenční projekt, který v sociální oblasti inspiroval mnoho dalších programů a dílen.

25

ZDENĚK KOŠEK

POČASÍ, METEOROLOGIE A SOUVISLOSTI

V roce 1991 vzniklo několik desítek záznamů ve školních sešitech, ve kterých se umělec pokouší zaznamenat všechny události spojené s pocitem, že je schopen ovládat počasí a nějakým způsobem řídit celé univerzum. Díky jedinečným kresbám má divák možnost prozkoumat netušené světy lidského myšlení.

26

Yael BARTANA

MARY KOSZMARY

Film Mary Koszmary izraelské umělkyně Yael Bartany je bolestnou zpovědí a obviněním – mladý, v Polsku populární levicový aktivista a šéfredaktor „Krytyki Politycznej“ S. Sierakowski je natočen v prostoru prázdného varšavského fotbalového stadionu, odkud byl organizován odsun polských židů během druhé světové války. Ve svém monologu postihuje a komentuje polské národní trauma – vztah polské katolické společnosti k židovské menšině.

27

SHARON HAYES

10 MINUTES OF COLLECTIVE ACTIVITY

Vzniklo během natáčení 22 lidí, jak sledují archivní záznam desetiminutového projevu senátora Connecticutu Abrahama Ribicoffa z roku 1968 v Chicagu. Ten reagoval na situaci, kterou vyvolalo nominování senátora Georga McGoverna, hlasitého odpůrce války ve Vietnamu. Starosta města Chicago Richard Daley tehdy povolal národní gardu, aby pomohla policii v ulicích rozehnat demonstrace před budovou, kde se konalo shromáždění. Záznamy ukazující polici, která tloukla protestující před budovou, byly vysílány v televizi. *10 Minutes of Collective Activity* odráží zájem Sharon Hayesové o průzkumy vztahů mezi historií, pamětí a prostorem.

28

TOMÁŠ SVOBODA

Autor oslovil sto předních firem v ČR s nabídkou ploch k pronájmu pro reklamní účely ve vlastním bytě. Instalace dokumentuje průběh komunikace mezi autorem a komerčními subjekty od počátečního oslovení až po konečný výsledek.

29

CIPRIAN MUREȘAN KOMUNISMUS NIKDY NEBYL

Komunismus nikdy nebyl v podání Cipriana Mureșana popisuje aspekty komplexního anachronismu, vztah mezi časem a historií, kde vedle sebe zrychlují a zpomalují, kde bývalé a pozdější krvácení je neskutečně hojné. Je to konečná odpověď na postřeh Winstona Churchilla, že východní Evropa vyprodukovala více historie, než kolik mohla zkonzumovat, a zároveň prohlašuje, že východní Evropa nikdy nepřestane aspirovat na místo, ve kterém se projektuje jako větší, propracovanější mapa věcí geopolitických. Vztah k faktům, statistikám a bolestivým vzpomínkám kopíruje vztah mezi komunismem, liberalismem a myšlenkou historické katastrofy ve východní politické představivosti. Ve spojení s jistotou, že komunismus bezpochyby byl, odráží způsob, v jakém se postkomunismus a globalizace vzájemně komplikují. Mohl by nadepsat politickou agendu, nebo oznámit slavnostní otevření gigantického nákupního střediska. Je to čistý, neúprosný revizionismus, nepotřebující další důkaz, kromě zablácené paměti a divoké přemíry vlastnictví. Vytvoří nové mučedníky a nové druhy mučednictví, nebo možná novou generaci umělců, která už nebude reflektovat trauma a rozebírat geografickou nebo historickou okrajovost, jako by to byl Zenův paradox. Je to slogan, který obchází politické hádky o levice a osobních historiích: jestliže více lidí souhlasí s tím, že „komunismus nikdy nebyl“, možnost komunity diskrétně vyvstává.